

Rudolf Maresch

Nalod'te se Evropané! Reboot Europa!

S rozšířením římského imperia začala mocenská převaha Evropy. V našich dnech končí.

Franz Baermann Steiner

Státní představitelé EU schválili na jejich vrcholové schůzce v Lisabonu , krátce před přelomem tisíciletí , jednu pozoruhodnost : V deseti letech, tak znělo oznámení , chce Evropa « předhonit », co se týká množství přenosových dat , počtu uživatelů a množství rozhraní *(* v poč.) Spojené státy a stát se celosvětově největším vnitřním trhem pro E-Business a E-Komerce . K dosažení tohoto ctižádostivého cíle se bude podporovat každé myslitelné úsilí . Například : budou se vybavovat školy a univerzity nejmodernější internetovou (IT) technikou , rozvíjet vzdělání a vědomí mladých lidí v této oblasti , budou dány peněžní prostředky na vývoj odpovídajícího učebního software , spuštění subvenčních prostředků pro Start –ups * (* finanční iniciativa k podpoření vzniku nových firem a nových podnikatelských myšlenek – pozn.překl.), osídlování nových firem a cílené podporování investičních činností takovýchto podniků. S výstavbou materiálně – technické infrastruktury , rychlým vstupem a přestupem k elektronickému obchodnímu a komunikačnímu spojení, se věřilo, že se starému kontinentu opět obnoví jeho předešlý význam a tím se i stane prvotní adresou pro investory, podnikatele v kapitálové oblasti a oblasti služeb.

I když mezitím splaskla bublina internetového rozmachu , signalizovala tato kampaň předse jen překvapující obrat v politice EU. To budí zdání , jako by se Evropa probudila ze svého spánku Šípkové Růženky a mohla odložit své, přes půl století trvajících: plačtivost, depresi a malování na zeď. A vypadá to tak, jako by vládní představitelé rozeznali moc v internetových a komunikačních technologiích, která změnila svět pro lidi, trhy, národy. Vědění znamená více než kdy předtím –moc. Každá země, které se podaří zaujmout vedení v informační revoluci , bude mocnější než všechny ostatní. Prognostikují Joseph S. Nye jr. a William A. Owens. Političtí vůdci Evropy , zdá se, to také zjistili. Postavili se čelem k výzvě globalizace a jsou připraveni opustit roli diváka a povýšit se do role globálního hráče. A to nejen v oblasti nových technologií. Také strašidelný sen – oblast Kosovo, válka v Iráku jakož i vystřelený šíp Ronalda Rumsfelda mezi “starou” a “novou” Evropu ukázali Evropě, že musí vystoupit ze stínu amerického imperia, chce – li v budoucnu hrát klíčovou roli a

jako "globální hráč" vystoupit na světové jeviště.

2.

Zatímco Američané využili konce Studené války , aby získali náskok ve čtyřech rozhodujících klíčových oblastech moci : militaristické, ekonomické , technologické a kulturní , udělala Evropa "strategickou oddechovou přestávku" (Robert Kaplan) . Místo aby využila šance nabízející se po rozpadu sovětského imperia , rozšířit její " strategickou sféru vlivu" , viděli mnozí Evropané tuto událost jako příležitost shrábnout "značnou mírovou dividendu". "V Prvním světě jsme slavili v devadesátých letech parádní párty" , poznamenal k tomu nedávno Joschka Fischer. A ještě "Smlouva z Maastrichu" (1992) – posílila některé představitele EU v pocitu, že na euro založená Evropa muže brzo opět dosáhnout své staré velikosti v nové politické formě. Události na Balkáně, útok na Twin Towers a válka teroru demonstrovali Evropě, že prostorové rozšíření a ekonomická velikost nepředstavují ještě žádnou garanci globální moci a síly. Bez odpovídajícího militaristického , politického a kulturního doprovodu zůstane Evropa " kolosem na hliněných nohách".

Skutečně došlo v devadesátých letech spíše k dalšímu propadu než vzestupu Evropy v novou supervelmoc. A to nejen díky své relativní militaristické slabosti v porovnání s USA nebo svému nedostatečnému vlivu na Dálném Východě či Arabsko – Izraelském světě. Ani v oblastech kultury, dějin nebo ideologie , ve kterých měla Evropa po staletí vůdčí postavení , nehraje první housle. Od té doby se staly ne knihy a texty, nýbrž masová media a internet globálními nositeli a rozšiřovateli ideologií (životní styl, symbolické výrazové formy, formy vědomí ...) A také zde zaujímá Amerika vládnoucí postavení. Díky datovým sítím je přinášěn " American way of live" do oběhu a fascinuje mládež celého světa. Podle Zbigniewa Brzezinského pochází nejméně 80% obrazů (snímků, zobrazení)) a slov , které po světě cirkulují , z USA, k čemuž počítá bývalý bezpečnostní poradce Jimmyho Cartera vedle "módy", "stravovacích zvyklostí" a běžné "počítačové spleti" také internetový jazyk "angličtinu" nebo americké Daily Soaps , filmy a populární hudbu. "Americká popkultura se svými svobodnými a rovnostářskými proudy " , podle Josepha S. Nye jr. a Williama A. Owena , " dominuje ve filmu, televizi a elektronické komunikaci." Protiopatření k jakým přistoupila Francie, když požaduje po radiových stanicích určitou kvótu pro přehrávání písní ve francouzském jazyce a předepisuje vlastní kód pro "bla-bla-bla" v internetu nebo když v Německu organizace pro "Podporu a péči o německou jazykovou kulturu "

3.

vystavuje na pranýř nekulturnost rozšíření „denglisch“* (*nový výraz v němčine označující německo-anglicky vyslovovaná nebo skomolená slova – pozn.překl.) a kritizuje přejmenování německých institutů a odborných pojmů na departamenty, což působí poněkud neohrabaně. Místo toho, aby byly zavedeny kvóty na ochranu kulturního dědictví jako je jazyk, film nebo hity, bylo by lepší podporovat strategické kooperace, které by působily atraktivními nabídkami a kvalitativně lepšími produkty získávaly srdce a hlavy mládeže. Evropa si stojí, co se týká kultury mládeže, ne tak špatně. Britský punkrock, německý technosound a francouzský „Noir Delir-Chansons“ nabízí často více rozmanitosti a změny nezformující linie proudu „mainstream“, který pochází z Ameriky. Místo toho, neustále zírat na předlohy amerického trhu, měli bychom se více zaměřit na vlastní obyčej, zájmy, sklony a efektivněji propagovat své vlastní značky a výrobky.

Evropa k tomu vlastní něco, co nový svět nemá a to je totiž vzpomínka. Ta nemusí končit u krvavých zkušeností dvou světových válek, vyvražďování národů, vyhnání a gulagu, jakož i zkušenost z totalismu, rasismu a účinnosti zbraní hromadného ničení, nýbrž také může tato vzpomínka začínat při takových vizích a utopiích, které působí méně skepse a pochyb o technickém nebo vědeckém pokroku. Evropa má hodně co nabídnout. Mnohé z toho nadchnou aktuálními touhami lidstva po nesmrtelnosti, kráse, věčném mládí. Tyto (touhy) se vystěhovaly do Ameriky a tam se přesídlily do genové, nano a počítačové technologie. Zatímco zde se debatuje mnohdy příliš principiálně o „pro a proti klonování bytostí“, výzkumu na embryonálních buňkách nebo sociálních následcích globalizace trhu a datových sítí. Američané se postavují k těmto otázkám mnohem otevřeněji a bez předsudků. Spíše je během selekce zárodečných buněk napadá pojem Petriho misky, Evropany napadnou však okamžitě rampy v Auschwitzu.

Chce-li Evropa v budoucnu hrát dominující roli ve světové společnosti, pak se musí upamatovat na tyto utopické energie a síly, a méně na to předešlé. Musí se pokusit předeepsat a spolukráčet v taktu, v rytmu, kódu, přírodních věd a informačních technologií. Bez nových patentů, podnikatelských ideí a vizí, které se ze současnosti vymrští rychlostí katapultu, zůstane Evropa takovou, jak ji viděli a čemu věřili její mimoevropští návštěvníci, když ji navštívili ke konci druhé světové války: „museem, které se stalo pohřebištěm lebek absolutního ducha“

Jistě, toto navrácení se k vědomí nebude samotné stačit, aby se co nejdříve vyrovnal

“technologický náskok” a s tím i spojené “spády moci” (Robert Kagan) mezi starým a novým světem.

4.

K tomu patří za prvé, cílená podpora a vybavení takzvaných Start Ups levnými kancelářskými prostory, venturovým a rizikovým kapitálem. Jen proto, že byly pohřbeny přehnaná očekávání a sliby “nového trhu” * (* pojem související též s boomem internet.- a jiných firem a jejich urychleným vstupem na akciový trh, dnes mnohdy již neexistujících nebo s minimální hodnotou původních akcií- pozn.překl.) , neznamená to ještě , že investice do nových technologií nebo firem, které vedou tyto k novým způsobům používání a výrobkům, jsou již z principu špatné. Za druhé k tomu patří: urychlená výstavba vlastní evropské internetové industrie, která vyvine lepší a otevřenější podnikové systémy a čipové architektury než jsou ty americké. Programátoři jako Linus Thorwald, který s evropskou OpenSource alternativou Linux vyprovokoval imperium Microsoftu , pak nebudou donuceni vystěhovat se do Silicon Valley, aby tam sklidili plody ze svých vynálezů. A k tomu patří , za třetí také ohlédnutí se zpět do minulosti na vynálezy, který tento technický pokrok vůbec umožnili – jako Take Off operátorů (F. Kittler) a také Take Over strojů . Teprve matematická revoluce, vazba indické místní hodnoty čísla a Guttenbergův knihtisk, přinesli ranné Evropě jedinečnou vědecko-technickou moc. Podaří-li se Evropě navázat na tuto historii, vykvete stovky nových podnikových systémů a procesorových architektur a občas i proti bídným standartům “Pax americana”. Pak by byly nepotřebné takové “čachry” jako tvoří Bill Gates , když zpět do Evropy transferuje Windows, Intel svoje Pentium 4 nebo Museum Moderního umění s díly moderny ve formě “Killer Applikationen” (vražděných aplikací). Pak by se mohlo stát, že budoucí světové dějiny by se předse jen mohly tvořit ne jen v jedné “radikální negaci”, která by předstihla svou vlastní.

Sledují-li se stopy čísel a faktu, pak si stojí šance pro “Reebot Europa” ne tak špatně. Po rozšíření na východ vzroste obyvatelstvo EU na počet přes 500 milionů lidí. Plocha Evropy bude pak obsahovat přes 5 milionů čtverečních kilometrů, velikánský vnitřní trh, který obsahuje o něco více než je polovina USA. Hrubý národní produkt bude po té ležet o 15 % výše než v USA a asi bude odpovídat přibližně jedné čtvrtině světově nahospodařeného hrubého společenského produktu. Mezitím se euro stalo skutečnou alternativou pro ty, kteří chtějí uložit svoje peníze . Dosáhlo nejenom parity s dolarem, ale ho i předstihlo. Rusko již

plánuje , pokud se zakládají tyto zprávy na pravdě, svoje vyúčtování obchodu s ropou uskutečňovat v eurech namísto v dosavadních dolarech. I přes desaster “ Toll Collect” (* mýněno neuskutečnění plánovaného dálničního poplatku pro TIR díky technickým chybám na přístrojích a systému – poz.překl.) a přes nezdar té či jiné mise na Mars, je Evropa na nejlepší cestě předbehnout USA na poli špičkových technologií. Airbus Konsorcium je také na nejlepší cestě,

5.

předstihnout Boeing , který v současnosti zaujímá vedoucí pozici. Při dobytí a osídlování vesmíru je Evropa také u toho a s rozhodnutím pro vlastní satelitní síť Galileo hlásá Evropa, že se stala nezávislou na americké špičkové technologii a vytváří alternativní model k americkému GPS systému.

Akt teroru v Madridu , ať to zní jakkoli paradoxně, popohnal sjednocení Evropy. Šance na odhlasování společné ústavy se zvýšily. Nová španělská vláda chce akceptovat návrhy konventu, takže úmysl Neocons, přinutit země EU “rozhodnout se mezi Washingtonem nebo Paříží “(David Frum a Richard Perle) by se neuskutečnil. Také v militaristické oblasti se Evropa připravuje říci adié “protektorátnímu” statusu (Brzezinski) . Založení vlastní elitní jednotky pokračuje, odhlasování vlastní bezpečnostní doktriny stojí již bezprostředně za dveřmi a přeměna multi kultí jednotek v jednotnou funkční síť činí pokroky. Joschka Fischer (Berlínské noviny z 28.02.2004) vidí na horizontu „strategickou Evropu“ která může jednat v „kontinentálně velkých řádech „ a může se měřit s velkými státy jako Rusko, Čína a USA.

Při takovýchto “ velkoevropských ambicích” je přirozeně dáno nebezpečí imperial overstretch. Další rozšiřování na východ (Rumunsko a Bulharsko) jak je naprojektováno na rok 2007 nebo na jihovýchod (Turecko a Balkán) by mohlo síly Evropy přecenit. Místo aby se vsadilo na přírůstek , měla by se Evropa nejprve konsolidovat. Jinak hrozí nebezpečí jednacích neschopností. Se svými 25 členy je Evropa “notně přetažená” (P. Glotz v SZ* z 08.03.2004- *Süddeutsche Zeitung pozn.překl.). Také se nesmí přehlédnout , že obzvlášť Turecko (1999) se stalo kandidátem teprve po masivním tlaku ze strany USA. Přijetí Turecka je tedy víceméně v americkém než evropském zájmu. Evropa by měla tedy obezřetně jednat. Ne, aby se jí dařilo jako krásné Evropě, dceři krále Agénora z řecké báje, která podlehla bohu Diovi, který se kvůli ní proměnil (mutoval) v bělostného býka , aby s ní mohl laškovat a ucházet se o ni, a proto ji unesl za daleká moře. Proto se musí dobře rozmyslet, kde jsou její (Evropy) zájmy, ale také kde leží její kulturní, teritoriální a také geografické kořeny a hranice. Diskuze o tom je již v chodu, musí být ale vedena otevřeně, upřímně a intenzívně. Historicky

viděno má Evropa svůj střed skutečně ne v Horním Pfalcku , nýbrž v Levantě. Teprve po rozpadu Východořímské říše se toto centrum posunulo do Evropy. S rozšířením EU o Východ se bude také tento střed posunovat na východ , takže v průběhu let budeme prožívat “zvýchodnění”.

6.

Jak naloží Evropa s tímto dědictvím je nejenom věc stylu nebo vkusu, více méně se to týká a to především, moci, ale také rozumu a rozvahy. Nakonec by mohlo následovat “tvrdé” probuzení , jak předpověděl básník a etnolog Franz Baermann Steiner. Namísto integrace by mohlo dojít k erozi Evropy, k návratu do “malostátnění”* (*míněno existence vícero malých států - pozn.překl.) jehož příkladem je Švýcarsko.